

Lineární algebra a geometrie

pro matematiky - ZS 08/09

Příklady 5 - Báze vektorového prostoru

1. Rozhodněte, které podmnožiny $(\mathbb{Z}_3)^3$ jsou lineárně nezávislé. Ty, které jsou, doplňte na bázi $(\mathbb{Z}_3)^3$.
  - (a) $\{(0, 2, 1)\}$
  - (b) $\{(1, 0, 0), (0, 0, 0), (0, 0, 1)\}$
  - (c) $\{(1, 2, 1), (2, 1, 2)\}$
  - (d) $\{(1, 0, 1), (2, 1, 0), (0, 0, 1), (1, 1, 2)\}$
  - (e) $\{(2, 2, 1), (1, 2, 2)\}$
  - (f) $\{(2, 2, 0), (0, 0, 1), (1, 1, 2)\}$
2. Zjistěte, zda je množina vektorů $\{(1, -1, 1, 2), (1, 8, 7, -7), (1, 2, 3, -1), (1, 5, 5, -4)\}$ v $\mathbb{R}^4$ lineárně nezávislá.
3. Zjistěte, zda je množina vektorů $\{(2, 1, -1, 2, -1), (-4, 3, 2, -1, 1), (3, 5, -2, 1, -2), (2, 2, -1, 3, -1), (-1, 2, 3, 1, 3)\}$ v $\mathbb{R}^5$ lineárně nezávislá.
4. Zjistěte, zda je množina $\{(1+i, 1-i, 1+i), (1-i, 1+3i, i-1), (1, 1+i, i)\}$ v $\mathbb{C}^3$ lineárně nezávislá.
5. Zjistěte, zda je množina $\{(0, 2, 6, 3, 6), (2, 3, 4, 5, 4), (3, 1, 2, 3, 6), (6, 5, 1, 3, 5)\}$ v $(\mathbb{Z}_7)^5$ lineárně nezávislá.
6. Dokažte, že je-li $\{u_1, u_2, \dots, u_n\}$ lineárně nezávislá množina ve vektorovém prostoru V nad T a $r_{ij} \in T, 1 \leq i \leq k, 1 \leq j \leq n$, pak vektory $s_i = (r_{i1}, r_{i2}, \dots, r_{in}) \in T^n$ tvoří lineárně nezávislou množinu $\{s_1, s_2, \dots, s_k\}$ právě když je lineárně nezávislá množina $\{v_1, v_2, \dots, v_k\}$, kde $v_i = \sum_1^n r_{ij} u_j \in V$.
7. Rozhodněte, zda je lineárně nezávislá množina $\{5x^2 + 2x - 1, x^2 + x, 2x^2 - x - 1\}$ funkcí z $\mathbb{R}$ do $\mathbb{R}$.
8. Nechť $M \subset N$ jsou dvě podmnožiny vektorového prostoru V . Rozhodněte, které implikace platí:
  - (a) M lineárně závislá $\implies N$ lineárně závislá.
  - (b) M lineárně nezávislá $\implies N$ lineárně nezávislá.

- (c) N lineárně závislá $\implies M$ lineárně závislá.
- (d) N lineárně nezávislá $\implies M$ lineárně nezávislá.
9. Mějme množinu vektorů z aritmetického vektorového prostoru T^n , která je lineárně závislá. Dokažte, že pokud z této množiny vytvoříme množinu vektorů v T^m , m je menší než n , tak, že u všech vektorů původní množiny vynecháme posledních $n - m$ složek, pak je vzniklá množina lineárně závislá.
10. Vyberte všechny báze $\mathbb{R}^3$ z množiny $\{(1, 2, 3), (2, 3, 4), (3, 2, 3), (4, 3, 4), (1, 1, 1)\}$.
11. Doplňte množinu $\{(1, 1, 1, 2), (0, 2, 1, 0)\} \subset (\mathbb{Z}_3)^4$ na bázi vektorového prostoru $\langle\{(1, 0, 2, 1), (2, 0, 1, 0), (1, 0, 2, 2), (2, 1, 0, 1)\}\rangle$.
12. Najděte dimenzi prostoru $\langle\{(1, 1, 1, a), (1, 1, a, 1), (1, a, 1, 1), (a, 1, 1, 1)\} \subset \mathbb{R}^4$ v závislosti na parametru $a \in \mathbb{R}$.
13. Dokažte, že množina $\{(x_1, x_2, x_3, x_4) \in \mathbb{R}^4 | x_1 + x_2 = 0 \wedge x_2 - 2x_4 = 0\}$ je podprostor $\mathbb{R}^4$ a určete jeho dimenzi.
14. Vyberte z množiny $\{(1, 0, 1), (3, 2, 1), (1, 2, 3), (1, 0, -2)\}$ nějakou bázi $\mathbb{R}^3$ a vyjádřete zbylé vektory jako lineární kombinaci vektorů báze.
15. Z množiny vektorů $\{(5, 7, -1, 3), (1, -3, 8, 2), (9, 17, -10, 4), (-2, 6, -16, -4)\} \in \mathbb{R}^4$ vyberte nějakou bázi jejího lineárního obalu.
16. Najděte bázi $\langle(0, 1, -3, 4), (2, 2, 2, 2), (1, -1, 3, 7)\rangle \subset \mathbb{R}^4$, obsahující vektor $(1, 4, -4, -1)$.
17. Nechť V je vektorový prostor dimenze n , $W \leq V$, $\dim W = n - 1$, M je báze W , $\mathbf{u} \in V$. Dokažte, že $M \cup \{\mathbf{u}\}$ je báze V právě když $\mathbf{u} \notin W$.